

تفاوت نماز زنان با مردان !



مؤلفان

امین الدین "سعیدی- سعید افغانی"
و داکتر صلاح الدین "سعیدی- سعید افغانی"

تفاوت نماز زنان با مردان!

تفاوت نماز زنان با مردان!

تتبع، نگارش و نوشته از:
امین الدین « سعیدی - سعید افغانی »
وداکتر صلاح الدین « سعیدی - سعید افغانی »

تفاوت نماز زنان با مردان!

بسم الله الرحمن الرحيم

تفاوت نماز زنان با مردان!

مقدمه:

اکثریت مطلق علماء ، فقها ، ومفسران بدین عقیده اند که: اصل در این است که احکام نماز در شرع برای زن و مرد یکسان وضع گردیده است ، ودر اساس ومبداء هیچگونه تفاوت وفرقی بین نماز زن و مرد وجود ندارد مگر اینکه دلیلی بر تفاوت آن در شرع وجود داشته باشد.

بنابراین چون هیچ دلیلی در شرع دین مقدس اسلام ، دیده نمیشود که در بین نماز مرد و زن تفاوت گذاشته باشد. لذا تمامی احکام، ارکان، واجبات و سنن نماز بطور کل در شرع اسلامی برای زنان مسلمان و مردان مسلمان یکسان وضع گردیده است . در سنت صحیح نبوی، هیچگونه استثنایی در این مورد برای زنان دیده نمیشود، بلکه این فرموده ودستور العمل پیامبر صلی الله علیه و سلم شامل زنان ومردان هر دو میباشد ، که میفرماید : «**صلوا كما رأيتُمونی أصلي**» (نماز بخوانید همانطور که دیدید من نماز خواندم) شامل حال زنان نیز میباشد.

ابراهیم بن مالک أَشْتَر نَحَعی، ابوالنعمان (مق 72/ق 691م) استاذ استاذ امام ابوحنیفه میفرماید : «**تقعد المرأة في الصلاة كما يقعد الرجل**» (زن، همان عملی را در نماز انجام دهد که مرد انجام میدهد.) «**ابن ابی شیبہ**»، (2/75/1). حدیثی که در آن، به زن دستور داده شده که در سجده، خود را جمع کند و بچسباند و اینکه نماز زن با نماز مرد تفاوت دارد، مرسل و غیر قابل استدلال میباشد، چنانکه ابوداود در «**المراسیل**»، (78/117) از یزید بن ابی حبیب آن را روایت نموده است. همچنین روایتی که امام احمد در «**مسائل ابنه**...» از ابن عمر رضی الله عنه نقل کرده که ایشان به زنان امر مینمود که در نماز، چهار زانو بنشینند، اسنادش صحیح نیست زیرا در آن راوی بنام «**عبدالله بن العمری**» وجود دارد که ضعیف میباشد. بخاری در «**التاریخ الکبیر**» (95) با سند صحیح از «**ام الدرداء**» که یکی از زنان فقهی مشهور در زمان پیامبر صلی الله علیه وسلم بود، نقل کرده که ایشان در نماز، مانند مردان مینشست.

«**عن مكحول قال : وكانت ام الدرداء تجلس في صلاتها جلسة الرجل وكانت فقيهة**» - همچنان پیامبر صلی الله علیه وسلم امت خویش را (اعم از زن ومرد) از سه شکل تشبیه نمودن با حیوانات در وقت نماز خواندن نهی فرموده اند : وهدایت داده است که در نماز از تشبیه نمودن به حیوانات خوداری نماید : از جمله از نوک زدن مانند زاغ «**نقره الغراب**» (این بدین معنی است که نماز گزار از سریع خواندن نماز منع وهدایت داده شده است که سجده در نماز باید با تمکین ووقاری خاصی بجاء آورده شود) . بنا برنماز گزار است زمانیکه به سجده میروید (دو بازوی دست های خویش را بر روی

تفاوت نماز زنان با مردان!

زمین پهن نه نماید) مانند که حیوانات درنده می خوابند از جمله : سگ وسایر حیوانات وحشی .

و عادت کردن به یک جای خاص در مسجد که فضیلتی در آن نباشد مثل شتر که برای خوابیدن ، همیشه به یک جای خاص عادت می کند و جای خود را تغییر نمی دهد .
در احادیثی نبوی دلایل متعددی در این مورد وجود دارد که در بین نماز زن با مرد در شرع اسلامی هیچگونه تفاوتی وجود ندارد .
قبل از آغاز بحث در مورد تفاوت نماز زنان با مردان بطور مقدمه باید بعرض برسانیم که فرق وتفاوت ها در بین نماز زن ونماز مرد بدونوع است:

1- فرق های داخلی نماز .

2- فرق های بیرونی نماز .

در مورد فرق های بیرونی نماز همه علماء وفقها بین خود متفق القول اند که بلی تفاوت های معینی در بین نماز زن ومرد وجود دارد .
اما در مورد فرق های داخلی نماز زن ومرد علماء در بین خود بنابرفهم واستنباط که از احادیثی نبوی صلی الله علیه وسلم دارند با هم اختلاف اراء دارند .

فرق های بیرونی:

در مورد فرق های بیرونی نماز زن ومرد میتوان به نکات عمده ذیل اشاره نمود:

اول : آذان واقامه :

در کتاب « فقه علی المذاهب الاربعه » در مورد شروط مؤذن آمده است : مؤذن باید مسلمان باشد، پس آذن غیر مسلمان صحیح نیست .
مؤذن باید عاقل باشد پس آذان دیوانه ، مست ، مدهوش و طفل غیر ممیز در ست نیست .

مؤذن باید مرد باشد پس آذان زن ومخنت صحیح نیست .

در ضمن باید به یک نقطه اشاره نمود که : آذان و اقامه با مسئله نماز متفاوت است زیرا آن دو خارج از خود نماز هستند .

مردان برای نماز جماعت آذان می دهند و اقامه نیز می کنند اما ، زنان نه آذان می دهند و نه اقامه می کنند، این بدین معنی است که : نماز زن آذان و اقامه ندارد زیرا برای آذان باید صدا را بلند کرد در صورتی که برای زن جایز نیست صدایش را بلند کند .

توضیح ودستور این حکم در حدیثی پیامبر صلی الله علیه وسلم بشکل ذیل فورمولبندی گردیده است : « عن أسماء قالت قال رسول الله صلى الله عليه وسلم ليس على النساء آذان ولا إقامة ولا جمعة ولا اغتسال جمعة ولا تقدمهن امرأة ولكن تقوم في وسطهن . (السنن الكبرى للبيهقي ، باب ليس على النساء آذان ولا إقامة ») (از أسماء رضی الله عنها روایت است که رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمود: بر زنان آذان ، إقامة ، جمعه و غسل برای روز جمعه لازم نیست و در وقت نماز جماعت هیچ زنی در پیشروی زنان دیگر ایستاده نمیشود بلکه وسط آنها در میان صف باید ایستاد شود .)

تفاوت نماز زنان با مردان!

بنابر حکم این حدیث ، آذان و اقامه برای زن مشروعیت ندارد.
در جلد دو صفحه 68 کتاب «المغنی» در این مورد گفته شده است که : در این مورد هیچ اختلافی بین علماء سراغ نداریم.

یادداشت:

(البته منظور آنست که اگر برای دسته ای از زنان، زنی امامت نمود، او باید در دو رکعت اول نمازهای مذکور فاتحه را بصورت جهر بخواند و زنی از میان آنها می تواند اقامه کند)

ولی نباید فراموش کرد که مسئله جهر در رکعتهای اول و دوم نمازهای صبح و مغرب و عشاء حکم طوری است که زنانها میتواند بمانند مردها (فاتحه را) با جهر بخوانند. در این مورد تفاوت بین زنان و مردان دیده نمیشود .

آذان و اقامه برای زنان

آذان و اقامه برای زنان یکی از موضوعات قابل اختلاف بین علماء وفقهای اسلام بشمار میرود ، در این مورد فقهای اسلام نظریات متعددی ارائه داشتند ، که برخی از نظریات عبارتند از:

اول: نزد بیشتر ی علمای سلف و خلف از جمله ائمه اربعه (امام ابوحنیفه ، امام مالک ، امام شافعی و امام احمد) و ظاهریه، آذان و اقامه بر زنان واجب نیست، که البته بیهقی حدیثی از اسماء بصورت مرفوع روایت کرده که: «لیس للنساء أذن و لا إقامة ولا جمعة..» بیهقی (408/1). یعنی: «آذان و اقامه و نماز جمعه برای زنان لازم نیست..»

ولی حدیث مذکور ضعیف است، با این وجود هیچ نصی که دلالت بر وجوب و لزوم آذان و اقامه برای زنان داشته باشد وارد نشده است.

دوم: برخلاف امام ابوحنیفه، نزد جمهور علماء (امام مالک ، امام شافعی ،و امام حنبل) آذان و اقامه زنان در جمع مردان جایز نیست و اگر آذان یا اقامه بگویند جایگزین آذان و اقامه اصلی نمی شود، زیرا آذان به معنای اعلام وقت نماز است حال آنکه برای زنان مشروعیت ندارد که صدای خود را بالا ببرند، و هیچگاه در زمان پیامبر صلی الله علیه وسلم و حتی بعد از وی در عهد صحابه و تابعین صدای آذان که بیانگر فرا رسیدن نماز باشد، از زنان شنیده نشده است.

حتی پیامبر صلی الله علیه وسلم به زنان می فرمود که در نماز صدای خود را بلند نکنند و با بهم زدن کف دستهایشان اطلاع بدهند، از ابوهریره رضی الله عنه روایت است رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمود: «التَّسْبِيحُ لِلرِّجَالِ وَالتَّصْفِيقُ لِلنِّسَاءِ». «مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ زَادَ مُسْلِمٌ: «فِي الصَّلَاةِ».

یعنی: سبحان الله گفتن (برای این که امام متوجه سهو خود شود) مخصوص مردان است، کف زدن برای زنان است. متفق علیه، و مسلم افزوده: «در نماز».

و فرمود: «مَنْ رَأَى شَيْءًا فِي صَلَاتِهِ فَلْيُسَبِّحْ، فَإِنَّهُ إِذَا سَبَّحَ التُّنُوتَ إِلَيْهِ، وَإِنَّمَا التَّصْفِيقُ لِلنِّسَاءِ». (بخاری: 684). یعنی: هرگاه در اثناء نماز، مشکلی پیش آمد، «سبحان الله»

تفاوت نماز زنان با مردان!

بگویید. آنگاه، امام متوجه می شود. کف زدن، مخصوص زنان است». اما امام ابوحنیفه گفتند: ذکوریت شرط مؤذن و صحت آذان نیست بلکه شرط کمال است، از این رو آذان زن صحیح است، حتی آذان کافر و مجنون و انسان مست را هم صحیح، ولی مکروه، می دانند. حال آنکه نزد جمهور علماء، ذکوریت و اسلام شرط مؤذن و شرط صحت آذان است.

فقط امام ابوحنیفه گفتند: زمانی که آذان زن موجب برانگیخته شدن شهوت (قلوب مریض) گردد، وی را از آذان گفتن منع کنند.

و باز امام ابوحنیفه گفتند: اقامه زن با حضور نمازگزاران مرد صحیح اما مکروه است. سوم: آذان و اقامه زنان در بین خودشان، یعنی هنگامی که مردان حضور نداشته باشند؛ بعضی گفتند: مکروه است، و بعضی دیگر گفتند: جایز و مباح است، و بعضی گفتند: مستحب است، و بعضی گفتند: فقط گفتن اقامه توسط یکی از آن زنان مستحب است اما گفتن آذان توسط آنان مستحب نیست.

پیروان فقه امام شافعی میگویند: آذان برای برپایی نماز جماعت زنان اگر توسط مؤذن مرد گفته شود، کراهیتی ندارد، اما اگر زنی در بین خودشان آذان دهد، باطل است، و چنانچه قصد زن از آذان گفتنش تشبه به مردان باشد عمل وی حرام و گناه است، ولی اگر چنین قصدی نداشته باشد در آن صورت (آذان وی) در حکم ذکر و یاد خداست و بشرطیکه صدایش را بالا نبرد کراهیتی ندارد.

ولی سه امام (ابوحنیفه و مالک و احمد) گفتند: آذان زن در بین خودشان مکروه است. بنظر می رسد که رای صحیح تر آن باشد: هرگاه زنان تنها باشند و مردی حضور نداشته باشد، در اینحالت آذان و اقامه توسط خود آنها امری نیکو باشد، زیرا آذان و اقامه جزو ذکر و یاد الله متعال بشمار می آید و دلیلی بر منع آذان و اقامه (زنان در بین خودشان) وارد نشده، و لذا هنگامی که از ابن عمر رضی الله عنه سوال شد: آیا آذان بر زنان جایز است؟ عصبانی شد و گفت: «آیا آنها را از ذکر خدا نهی می کنید؟». ابن ابی شیبۀ (223/1).

و این رای امام شافعی و روایتی از احمد بود، و ابن حزم نیز همین رای را دارد، شافعی رحمه الله گفته: «زن نباید صدایش را زیاد بلند کند، بلکه در حدی آذان دهد که دوستانش بشنوند، و همینطور اقامه را..». «بنقل از: صحیح فقه السنة».

یادداشت :

در مذهب امام شافعی و امام مالک : ذکوریت شرط صحت اقامه نیست بشرطیکه فقط زنان حضور داشته باشند، بنابراین اقامه زنان (در بین خودشان) صحیح است، اما در حضور نمازگزاران مرد صحیح نیست. اما در مذهب حنابله ذکوریت شرط صحت اقامه است حتی در بین زنان..

چهارم:

نزد بیشتر علمای سلف و خلف؛ امامت زنان برای مردان جایز و صحیح نیست، به دلیل عموم فرموده پیامبر صلی الله علیه وسلم که فرمود: «لَنْ يُفْلِحَ قَوْمٌ وَلَوْ أَمَرَهُمْ امْرَأَةٌ». (بخاری:4425).

تفاوت نماز زنان با مردان!

یعنی: «قومی که زمام امورش را به دست زنی بسپارد، هرگز رستگار نخواهد شد». علاوه بر آن ثابت نشده که در زمان نبوی و صحابه و تابعین امر امامت نماز مردان به زنی سپرده شده باشد یا چنین چیزی روی داده باشد، حتی پیامبر صلی الله علیه وسلم صف نماز زنان را در پشت صفوف مردان قرار می داد و می فرمود: «خَيْرُ صُفُوفِ النِّسَاءِ آخِرُهَا وَشَرُّهَا أَوْلَاهَا». رَوَاهُ مُسْلِمٌ.

یعنی: «بهترین صفهای زنان صف آخر و بدترین صف هایشان صف اول است». اما برخلاف مذهب مالکی در نزد مذاهب سه گانه هر یک: (مذهب ابوحنیفه، و مذهب شافعی، و مذهب حنبلی) امامت زن برای دیگر زنان جایز و صحیح است، به دلیل آنکه امامت بعضی از زنان صحابی (مانند ام سلمه و عایشه) برای دیگر زنان ثابت شده، چنانکه از ریطة حنفیة روایت است: «أَنَّ عَائِشَةَ أُمِّمَتْهُنَّ وَ قَامَتْ بَيْنَهُنَّ فِي صَلَاةِ الْمَكْتُوبَةِ». «عایشه برای زنان در نماز فرض امامت و اقامه کرد». عبدالرزاق (141/3) و بیهقی (131/3) و با وجود شواهدی که دارد در کل صحیح است. مالکی ها بدین عقیده اند که: امامت زنان بطور مطلق جایز نیست، چه برای مردان یا زنان، زیرا ذکوریت را شرط صحت امامت دانسته اند.

دوم: عورت:

همه اعضای بدن زن جز روی در نماز عورت است ولی در مورد دو کف دست و دو قدم یا علماء با هم اختلاف است.

البته اینها هنگامی است که مرد نامحرمی وی را نبیند. اما اگر مرد نامحرمی او را نگاه کند بر وی واجب است که کف دستها و پاهایش را هم بپوشاند، همانگونه که در خارج از نماز بر وی واجب است در حضور مردان نامحرم خود را بپوشاند. بدون شك زن باید در هنگام نماز سر، گردن و سایر اعضای بدن حتی پشت قدمهای پایش را کاملاً بپوشاند.

چنانچه رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمودند: «لَا يَقْبَلُ اللَّهُ صَلَاةَ حَائِضٍ - یعنی: من بلغت الحيض، إلا بخمار». «خداوند نماز زنی را به سن حیض رسیده است قبول نمی کند جز با چادر». رواه الخمسه.

یادداشت:

خمار عبارت از پارچه تکه است که سر و گردن را می پوشاند. (در اصطلاح دری خمار همان مقنعه می باشد که خواهران محببه دارند). از ام سلمه رضی الله عنها روایت است که: از رسول الله صلی الله علیه وسلم پرسیدم: آیا زن می تواند با پیراهن و مقنعه بدون چادر نماز بخواند؟ آن حضرت صلی الله علیه وسلم فرمودند:

«إِذَا كَانَ الدَّرْعُ سَابِغًا يَغْطِي ظَهْرَ قَدَمَيْهَا». (ابو داود) (اگر پیراهن به اندازه ای دراز باشد که پشت پاها را بپوشاند (مشکلی وجود ندارد). از فحوی دو حدیث فوق بوضحات تام معلوم گردید که زنان باید در وقت نماز سر و گردنش خویش را بپوشاند. طوری که فحوی حدیث حضرت بی بی عایشه رضی الله عنها

تفاوت نماز زنان با مردان!

همین مطلب را می‌رساند. همچنین جمله «پوشاندن بقیه بدنش و پشت پاهایش» در حدیث ام سلمه همین موضوع را نشان می‌دهد. بنا به اجماع علماء لوچ کردن روی برای زن در جایی که نامحرم نیست، مباح بوده و اشکالی ندارد.

شیخ الاسلام ابن تیمیه در مجموع الفتاوی (22/113، 114) می‌فرماید: هرگاه زن به تنهایی و در خلوت به نماز ایستاد میشود وظیفه دارد چادر بسر کند. در خارج از نماز برای وی جایز است در منزلش سرش باز باشد.

بنابراین آراستن ظاهری در سر نماز حق خداوند بر بنده‌اش است. همانگونه که جایز نیست طواف خانه خدا را لوچ و عریان انجام دهد، گرچه هم در شب باشد، و همچنین هیچ فردی حق ندارد لوچ و عریان نماز بگذراند ولو این که شخص تنها در یک اطاق باشد.

شیخ الاسلام ابن تیمیه در ادامه مطلب می‌افزاید: مسئله ستر عورت در نماز ربطی به نگاه کردن و یا نگاه نکردن ندارد.

در کتاب (المغنی 2/328) آمده است: سایر اعضای بدن زن آزاده در نماز واجب است پوشیده باشد. اگر قسمتی از بدنش در سر نماز باز باشد، نمازش صحیح نیست، جز این که قسمت اندکی باشد، عین این سخن را امام مالک و امام اوزاعی و امام شافعی نیز طی فتوای جداگانی گفته‌اند.

سوم: رکوع و سجده:

در مورد چگونگی رکوع و سجده در (جلد دوم صفحه 258 کتاب المغنی) آمده است: زن در هنگام رکوع و سجود اعضای بدنش را به هم نزدیک می‌کند و خودش را جمع می‌کند (بر خلاف مرد که باید آرنج دست و شکمش از رانش دور باشد). چهار زانو می‌نشیند یا دو پایش را در سمت راست بدنش قرار می‌دهد، به جای این که همانند مردها به صورت تورك و یا افتراش (گذاشتن کف دو پا روی هم زیر باسن و یا نهادن پای راست همانند حالت سجده و گذاشتن پای چپ به صورت فرش کرده زیر باسن) بنشیند؛ زیرا این گونه نشستن برای پوشش وی بهتر است.

امام نووی در (در صفحه 455 جلد سوم کتاب المجموع) مینویسد که: امام شافعی در کتاب «المختصر» فرموده است: «چندان تفاوتی در کار نماز میان زنان و مردان وجود ندارد جز این که برای زن مستحب است بدنش را جمع کند و برای این کار باید حجاب و پوشش بهتری داشته باشد، شایسته است هنگام سجده کردن شکم خود را به رانهایش بچسباند. همچنین من دوست دارم که زن در تمام نماز و در رکوع شکمش را به رانهایش نزدیک کند.» (البته این مسئله بین علماء اختلاف است و برخی علماء گفته‌اند چون دلیلی بر آن نیست مگر حدیث ضعیفی، لذا سجده زنان با مردان هیچ تفاوتی ندارد) (تفصیل معلومات را در این مورد میتوانید در فقه السنه سید السالم مورد مطالعه قرار دهید).

تفاوت نماز زنان با مردان!

چهارم : امامت زنان :

- در مورد نماز زنان به صورت جماعت با امامت یکی از آنها، در میان علماء اختلاف است، تعدادی آن را منع کرده‌اند و تعدادی هم اجازه داده‌اند. ولی اکثراً بر این رای اند که نماز جماعت زنان با امامت زن کدام مانعی ندارد، زیرا رسول الله صلی الله علیه وسلم به ام ورقه دستور داد که در خانه‌اش برای اهل خانه امامت کند. (ابوداود و صححه ابن خزیمه).

بعضی هم این مستحب را نمی‌دانند، و بلکه تعدادی هم قائل به کراهت هستند. برخی از علماء امامت زن برای زنان را در نمازهای نافله و مستحبی جایز، و در نمازهای فرض روا نمی‌دارند. به احتمال زیاد قول راجح همان قول استحباب است. جهت استفاده بیشتر در این مورد به کتاب (المغنی جلد دو صفحه 202/) و کتاب (المجموع نووی جلد 4 صفحات 84 و 85) مراجعه شود.

پنجم : اشتراک در نماز جماعت در مساجد :

- در این هیچ جای شکی نیست که : بیرون رفتن از منزل برای زنان جهت شرکت در نماز جماعت مساجد به همراه مردان جایز است. ولی فهم شرعیت همین است که نماز زنها در منزل‌هایشان بهتر است.

امام مسلم در صحیح خود از رسول الله صلی الله علیه وسلم روایت کرده است که فرمودند: «لا تمنعوا إماء الله مساجد الله». «کنیزهای خدا (زنان) را از رفتن به مساجد الهی باز ندارید».

و همچنین آن حضرت صلی الله علیه وسلم فرمودند:

«لا تمنعوا النساء أن يخرجن إلى المساجد وبيوتهن خير لهن». «زنان را از رفتن به مساجد باز ندارید و حال آنکه نمازشان در منزل برایشان بهتر است». (تفصیل موضوع را میتوان در کتاب تنبیهاات علی أحكام تختص بالمؤمنات، شیخ دکتر صالح بن فوزان مطالعه فرماید .) (احمد و ابو داود)

ششم : فتحه و یا رفع اشتباه امام :

زمانیکه در نماز جماعت امام بکدام اشتباه مواجه شود مردان با گفتن سبحان الله امام خود را متوجه اشتباهش می سازد اما ، زنان با زدن کف دست راست بر پشت دست چپ این عملیه را انجام میدهد ،

علل آن عورت بودن صدای زن که نباید در میان مردان صدا بلند کند «عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ التَّسْبِيحُ لِلرِّجَالِ وَالتَّصْفِيقُ لِلنِّسَاءِ»

(ابوهریره رضی الله عنه از پیغمبر صلی الله علیه و سلم روایت است که فرمود: سبحان الله گفتن برای مردان است و دست را بر دست دیگر زدن برای زنان است. (در ابتدای اسلام زنان برای نماز به مسجد می رفتند و پشت صفهای مردان می ایستادند ، چون نیاز به تعلیم بود ، اما بعدا حکم شدند که در خانه نماز بخوانند) . (صحیح البخاری، باب التَّصْفِيقُ لِلنِّسَاءِ – صحیح مسلم ، باب تَسْبِيحِ الرَّجُلِ وَتَصْفِيقِ الْمَرْأَةِ إِذَا نَابَهُمَا شَيْءٌ فِي الصَّلَاةِ) .

تفاوت نماز زنان با مردان!

فرق های داخلی:

برخی از علماء و فقها در شش مورد ذیل در فرق های داخلی نماز قایل اند : این شش موارد عمده عبارت است از:

1- زن در همه فصل های سال (فرق نمیکند موسم گرمی باشد و یا سردی) دست هایی خویش را زیر چادر داشته باشد. و دست خویش را در تکبیر تحریمه فقط تا شانه های خویش بلند کند.
2- بستن دستها :

زنان صرف دست راست شانرا بر پشت کف دست چپ شان روی سینه بگذارند . یعنی مانند مردان انگشت کوچک دست راست را با شصت حلقه نبندند. و نیز دستها را مانند مردان زیر سینه و روی ناف نگذارند.
3- رکوع:

در رکوع نیز برای زنان همینقدر کافی است که دستهای شان به زانو های شان برسد. اما مانند مردها با انگشتهای گشاده زانو ها را محکم نگیرند.
4- سجده:

مرد در « سجده » شکمش را از دو ران خود و دو بازویش را از دو پهلویش دور نگه می دارد.

ولی وضعیت زن را برخی از علماء طوری دیگری تشریح میکنند ، این عده از علماء میفرمایند که زن باید در سجده :

۱- شکم شان با پاهایشان چسبیده باشد.

۲- بازوهایشان در دو بغل شان چسبیده باشد ،

۳- ساعد و آرنج شان روی زمین گذارده شود .

یعنی خود را جمع می کند و شکم را با رانها می چسباند و مانند مردان سجده نمی کند .
«عن یزید بن ابی حبیب ان رسول الله صلی الله علیه وسلم مر علی امرأتین تصلیان فقال إذا سجدتما فضا بعض اللحم إلى الارض فان المرأه لیست فی ذلک کالرجل (السنن الکبری للبیهقی ، باب ما یستحب للمرأه من ترک التجافی فی الركوع والسجود) وأخرجه أيضًا : أبو داود فی المراسیل (۱ / ۱۱۷ ، رقم ۸۷) .

(جمع الجوامع أو الجامع الکبیر للسیوطی) . یزید بن ابی حبیب روایت می کند که رسول الله صلی الله علیه و سلم از کنار دو زن که نماز می خواندند رد شد ، آنگاه فرمود: هرگاه سجده کردید بعضی از گوشت بدن خود را به زمین بچسبانید ، زیرا که زن در سجده کردن مانند مرد نیست .

نشستن در سجده :

نشستن مرد در سجده طوری است ، زمانیکه به سجده میرود و به اصطلاح مرد در سجده مرد می نشیند ، پای چپ خویش را پهن نموده و روی آن می نشیند و قدم پای راست را ، راست نگه می دارد اما ، زن یک پا را روی پای دیگر قرار داده و رانهایش را نزدیک هم قرار می دهد .

تفاوت نماز زنان با مردان!

یعنی - پاهای شان مانند مردها ایستاده نبوده باید هر دو پای شان خوابیده باشد .
«عن عبد الله بن عمر قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم إذا جلست المرأة في الصلوة وضعت فخذها على فخذها الاخرى وإذا سجدت الصقت بطنها في فخذها كاستر ما يكون لها وان الله تعالى ينظر إليها ويقول يا ملائكتي اشهدكم اني قد غفرت لها» (السنن الكبرى للبيهقي ، باب ما يستحب للمرأة من ترك التجافي في الركوع والسجود» . (از عبد الله بن عمر روایت است که رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمودند: هرگاه زن در نماز بنشیند پایش را روی پای دیگر قرار دهد . و هرگاه سجده کند شکمش را بر پاهایش بچسباند به حالتی که برایش به ستر و پوشش نزدیکتر باشد و یقیناً خداوند به سویش می نگرد و می فرماید: ای فرشتگان من ، شما را گواه می گیرم که من این زن را بخشیدم
5- جلسه وقعه ه:

در جلسه وقعه ، زنان باید هر دو پای شان را بطرف راست بخوابانند و در نشستن باید ران راست شان را بالای ران چپ و ساق راست خویش را بالای ساق چپ بگذارند یعنی تورک نمایند.
6- قرائت:

زنان باید در همه نمازها (در نمازهای جهری) آهسته (خفیه) قرائت کنند . زیرا در هیچ نماز برای زنان اجازه قرائت به آواز بلند یعنی جهر داده نشده است.

جواب علماء به فرق های داخلی در نماز:

تعداد کثیری از علماء بدین عقیده که در داخل نماز هیچگونه تفاوتی بین نماز زن و مرد وجود ندارد ، از جمله شیخ عبد العزیز ابن باز رحمه الله عالم شهیر جهان اسلام در این مورد میفرماید :

در بخش سجده :

اینکه برخی از علماء میفرمایند که : زنان در سجده بایستی خود را بیشتر از مردها جمع نمایند، صحیح نیست! زیرا دلیلی بر این ادعا در شرع وارد نشده است و حتی زنان نیز مانند مردها می توانند که در تشهد اول بصورت افتراش و در تشهد دوم بصورت تورک بنشینند و دلیلی وجود ندارد که در این موارد با مردها متفاوت باشند .
شیخ عبدالعزیز می افزاید : « فرقی بین نماز زنان و مردها وجود ندارد، و آنچه برخی از فقها گفته اند که بین نماز زن و مرد فرق وجود دارد، دلیلی بر آن ادعا موجود نیست، و حدیث پیامبر صلی الله علیه وسلم که می فرمایند: « صَلُّوا كَمَا رَأَيْتُمُونِي أُصَلِّي » یعنی: « نماز بخوانید چنانکه می بینید من نماز می خوانم» ، برای تمامی مکلفین از زن و مرد عام است، و همچنین مابقی تشریعات و احکام اسلامی نیز برای زنان و مردان عام است (و فرقی برای زن و مرد وجود ندارد) مگر اینکه بر فرق بین آندو دلیل صحیحی وجود داشته باشد که (آن حکم را) تخصیص کرده باشد؛ پس سنت است که زن همانند مرد در رکوع و سجود و قرائت و قرار دادن دستها بر روی سینه نماز بخواند، و همچنین هنگام رکوع دستهایش را بر روی زانوهایش بگذارد و در سجده نیز همانند مردها کف دو دست خود را روبروی دو گوش یا شانه هایشان بر زمین می گذارند ، و

تفاوت نماز زنان با مردان!

همانند مردها از رکوع بلند شود و مانند آنها اذکار رکوع و سجود و نیز اذکار بعد از بلند شدن از رکوع و سجود را بگوید، و همه ی آنها همانند مردان است .
خلاصه بحث:

خواننده محترم !

دلایل که در فوق تذکر رفت همه آن مبین این واقعیت که در داخل نماز ،هیچگونه تفاوتی در بین نماز زن و مرد ،وجود ندارد . برای تائید این حکم توجه شما را به حدیثی که از مالک بن الحویرث روایت گردیده است ،جلب میدارم .

«عن مالك بن الحويرث (رضي الله تعالى عنه) أنه قال: « أتيت النبي صلى الله عليه وسلم، ونحن شببية متقاربون، فأقمنا عنده عشرين ليلة، وكان رسول الله صلى الله عليه وسلم رحيمًا رقيقًا، فلما ظن أنا قد اشتهينا أهلنا، أو قد اشتقنا، سألنا عن تركنا بعدنا فأخبرنا، فقال ارجعوا إلى أهليكم فأقيموا فيهم وعلوهم ومروهم، وذكر أشياء أحفظها أو لا أحفظها، وصلوا كما رأيتموني أصلي، فإذا حضرت الصلاة فليؤذن لكم أحدكم وليؤمكم أكبركم »(أخرجه البخاري .)

از مالک بن حویرث روایت است که پیامبر صلی الله علیه وسلم فرموده است : که ما نزد پیامبر صلی الله علیه وسلم آمدیم ، همه ما تقریباً جوانان هم سن و سالی بودیم ، تقریباً در حدود بیست روز نزد آنحضرت باقی ماندیم .

رسول الله صلی الله علیه وسلم انسان مهربان و نرم دلی بود ، زمانیکه آنحضرت احساس کرد که ما مشتاق فامیل های خویش میباشیم ، و میخواهیم به خانه های خویش برگردیم ، از نزد ما در مورد خلق های که از خود بجاء غذا شتیم سوال نمود ، (ما آنرا خدمت رسول الله صلی الله علیه وسلم) بیان داشتیم .

رسول الله صلی الله علیه وسلم برای ما فرمود : به فامیل های خویش برگردید و در میان اهل خود زندگی نماید و برای آنان به تعلیم و آموزش دین بپردازید و آنان را به دین امر نماید .

راوی میگوید : رسول الله صلی الله علیه وسلم موضوعات متعددی برای ما بیان داشت که برخی از آن را به یاد دارم و برخی از آن از نردم فراموش شده است ولی رسول الله صلی الله علیه وسلم برای ما گفت: « نماز بخوانید چنانکه می بینید من نماز می خوانم» ، بنا در می یابیم که مطابق به احادیث و سیرت پیامبر صلی الله علیه وسلم ، هیچگونه فرق و تفاوتی بین نماز مردها با زنان وجود ندارد و هر آن کسیکه چنین ادعایی داشته باشد که گویا در بین نماز زن و مرد فرقی وجود ، برآنان لازمست برای تثبیت ادعای خویش دلیل صحیح و قانع کننده از کتاب الله و سنت رسول الله پیش نماید ، در غیر آن هرچند شخصی متذکره که از بزرگترین مجتهدین اسلام باشد حکم و فیصله آن قابل پذیرش نیست زیرا ما مامور به تبعیت از کتاب الله و سنت رسول الله صلی الله علیه وسلم میباشیم ،
ونه روایت فلان فلان فقهی و فلان عالم !

ولی هر آن فرق های خارجی که در بین نماز زنان و مردان وجود دارد ، این فرق ها از احادیثی صحیح به اثبات رسیده است و قابل عملی بودن میباشد . ولی در فرق های دخلی هیچگونه سند صحیح وجود ندارد که بیان طریقه نماز زنانه با مردانه شده باشد . که زن

تفاوت نماز زنان با مردان!

دست های خود را در تکبیر تحریمه تا کجا بلند کند و مرد ها تا کجاءویا هم در آن حالت رکوع و نشستن در سجده مرد با زن چگونه افتراش کند، توضیح و بیان گردیده باشد .

یادداشت تکمیلی:

برای تکمیل و رفع سو تفاهم ذکر نقاط آتی را برای خوانندگان عزیز لازم و ضروری میدانم .

- زنان در هنگام حیض و نفاس نماز نمی خوانند و نیازی هم به قضاء هم ندارند .
- حدود پوشش عورت زنان با مردان در نماز تفاوت دارد این بدین معنی است که : زنان در نماز ، تمامی اعضای بدن خویش را به استثناء از صورت و دو کف دست ، را باید بپوشانند (البته برخی از علماء فرموده اند که زن هنگام نماز نزد نامحرم باید صورت و دو کف دست خود را نیز بپوشاند)
و در این مورد به حدیثی از ام سلمه روایت گردیده است استناد میفرمایند : از پیامبر صلی الله علیه و سلم پرسیدم:

« أتصلي المرأة في درع وخمار بغير إزار؟ قال: (إذا كان الدرع سابغا يغطي ظهور قدميها» (رواه أبو داود و صحح الأئمة وقفه) (آیا زن می تواند در پیراهن بلند و سرپوش بدون داشتن زیرپوش نماز بجای آورد؟ فرمود: اگر پیراهنش بلند باشد و پشت پاهایش را بپوشاند اشکال ندارد.) (روای حدیث : ابوداود).
اما حد عورت مردها از ناف تا زانوهایش است همچنانکه در این باره حدیثی مرفوع از عمرو بن شعيب از پدرش از جدش آمده که : « ما بين السرة والركبة عورة » « عورت (مرد) بین ناف و زانوهایش است. » (الإرواء 271) از جرهد أسلمی روایت است :
پیامبر صلی الله علیه و سلم از کنار من عبور کرد در حالی که جامه ای بر تن داشتم که رانم ظاهر شده بود.

پیامبر صلی الله علیه و سلم فرمود : (غط فخذك فإن الفخذ عورة) « رانت را بپوشان چون ران عورت است. » (الإرواء 269)

حضور زن در نماز جماعت

قبل از همه باید گفت که : برای زنان جایز است که به مساجد بروند و در نماز جماعت اشتراک و رزند در این مورد هیچگونه ممانعتی در شرع اسلامی وجود ندارد ، به شرطی آنکه زنان از چیز هایی که شهوت بر انگیز است و موجب فتنه می شود از جمله آرایش و بوی خوش ، بپرهیزند .

در حدیثی از ابن عمر روایت است که پیامبر صلی الله علیه و سلم فرمود :

« لا تمنعوا نساءكم المسجد و بیو تهن خیر لهن » (زنانتان را از رفتن به مساجد منع نکنید ولی خانه هایشان برای آنان بهتر است) . (صحیح سنن ابو داود ۵۳۰) ، (سنن ابو داود : عون المعبود ۵۶۳ / ۲۷۴ / ۲) ، (أحمد فتح الربانی ۱۳۳۳ / ۱۹۵ / ۵ . همچنان در حدیثی دیگری از ابو هریره روایت است که پیامبر صلی الله علیه و سلم فرموده است : « لا تمنعوا إماء الله مساجد الله ، لكن وليخرجن وهن تفلات » (زنان را از رفتن به مساجد منع نکنید لیکن آنان ، بدون استعمال خوش بوی میتوانند بیرون شوند) . (صحیح سنن ابو داود ۵۲۹) ، (عون المعون ۵۶۱۱ / ۲۷۳ / ۲) ، (أحمد

تفاوت نماز زنان با مردان!

فتح الربانی (۴۱۳۲۸ / ۱۹۳ / ۵).

(خانه هایشان برای آنان بهتر است: اگر چه به زن اجازه رفتن به مسجد داده شده است ولی اگر نمازش را در خانه بخواند بهتر است. در حدیثی از ام حمیده سا عدیه روایت است که او نزد پیامبر صلی الله علیه وسلم آمد و گفت: ای رسول خدا من نماز پشت سر تو را دوست دارم پیامبر صلی الله علیه وسلم فرمود:

« قد علمت أنك تحبين الصلاة معي وصلاتك في بيتك خير لك من صلاتك في حجرتك ، وصلاتك في حجرتك خير لك من صلاتك في دارك . وصلاتك في دارك خير لك من صلاتك في مسجد قومك ، وصلاتك في مسجد قومك خير لك من صلاتك في مسجدی.»

(می دانستم که تو دوست داری با من نماز بخوانی ، اما نمازت در اتاقت بهتر از نمازت در حجره ات است و نمازت در حجره ات بهتر از نمازت در خانه ات است و نمازت در خانه ات بهتر از نمازت در مسجد قومت است و نمازت در مسجد قومت بهتر از نمازت در مسجد من است) .
(صحیح ابن خزیمه ۱۶۸۹ / ۹۵ / ۳)، (أحمد فتح الربانی ۱۳۳۷ / ۱۹۸ / ۵) .
بنأ برای مردها مستحب و بنا به رای برخی از علماء واجب است تا نمازهای فرض خود را در مسجد و جماعت برگزار نمایند ولی برای زنان افضل آنست که در منازل خویش نماز خود را بجاء آرند .

نظریات فقهاء در نماز جماعت زنان در مسجد:

نظریات فقهاء در نماز جماعت زنان در مساجد در کتاب (الفقه علی مذاهب الاربعة) چنین فورمولبندی و بیان گردیده است :

امام ابو حنیفه (رحمة) میفرماید :

نماز جماعت برای زنان مشروع نیست و اگر زنی ایشان را نماز دهد مکروه تحریمی میباشد هر چند امامت او و نماز سائرین صحیح میشود.
اما اگر مردی در مسجد به ایشان نماز دهد کراهیت ندارد هر چند رفتن ایشان به مسجد از خوف فتنه مکروه میباشد. در خانه نماز زنان عقب مرد در صورتیکه مرد مذکور شوهر و محرم نبوده و غیر از او مرد دیگری در منزل نباشد مکروه است.
امام صاحب ابوحنفیه می افزید : رفتن زن به مسجد در حالیکه نماز زن در خانه نسبت به نماز اش در مسجد افضل است ، ممانعت ندارد. و نباید مردان زنان خود را از رفتن به مساجد در صورتیکه خوف از فتنه نباشد ممانعت نمایند.
امام مالک (رحمة) میفرماید :

نماز زنان در خانه بهتر از نماز ایشان در مسجد بوده و جماعت برای آنها مستحب است مشروط بر اینکه امام ایشان مرد باشد.

امام حنبل (رحمة) میفرماید:

نماز جماعت برای زنان در صورت که از مردان دور باشد سنت است و تفاوت

تفاوت نماز زنان با مردان!

نمی‌کند که امام ایشان مرد باشد یا زن و برای زن زیبا که با مردان باشد نماز جماعت مکروه و برای زنی که زیبا نیست مباح می‌باشد.

امام شافعی (رحمه) میفرماید:

نماز جماعت برای زنان، سنت مؤکد است اما جماعت زنان در خانه بهتر از جماعت در مسجد می‌باشد.

یادداشت توضیحی در مورد مکروه و اقسام آن:

اصطلاح مکروه: از کراهیت گرفته شده است و به معنای امر ناپسند، و غیرمقبول می‌باشد که ترک آن بهتر است و انجام دادن آن مواخذه شرعی دارد و بر دو قسم است:

1- مکروه تحریمی،

2- مکروه تنزیهی،

مکروه تحریمی عبارت از مکروه است که از انجام امر ناپسندی که نزدیک به حرام می‌رسد، و امر ناپسندی که نزدیک به حلال و جایز است را مکروه تنزیهی می‌گویند.

صدای زن عورت نیست:

در این هیچ جای شک نیست که: صدای زن برای مردان جذابیت و زیبایی خاصی دارد؛ و می‌تواند همین صدا موجب بروز فتنه‌های متعددی گردد، بنابر همین حکمت است که پروردگار با عظمت ما با زیبایی خاصی می‌فرماید:

«فَلَا تَخْضَعْنَ بِالْقَوْلِ فَيَطْمَعَ الَّذِي فِي قَلْبِهِ مَرَضٌ» (یعنی خضوع در قول نداشته باشید زیرا کسی که در قلبش مریضی است؛ بر شما طمع خواهد کرد).

البته این آیه در قدم نخست زنان پیامبر صلی الله علیه و سلم را مورد خطاب قرار می‌دهد؛ که پاکیزه‌ترین زنان امت اسلام بوده و اسوه طهارت و عفاف و کمال برای همه زنان جهان هستند؛ بنابراین در این آیه به زنان پیامبر دستور داده شده است که در هنگامی که با برگزیدگان امت و صحابه پیامبر سخن می‌گویند؛ از نرمی در کلام پرهیزند. در معارف القرآن در ترجمه این قول پروردگار با عظمت آمده است که: «فلا تخضعن بالقول» هنگام گفت و گو با مرد نامحرم وقتی که به آن نیاز باشد نرمی اختیار نکنید. هدف اینست که قصداً و آگاهانه نرمی به خرج ندهید که خرابی آن بدیهی است.

ثانیاً در آیه متبرکه مخاطب، یعنی: ازواج مطهرات آن محتمل هم نیست، بلکه منظور این است که به میزان صحبت معمولی زنان که کلامشان متضمن نرمی و نزاکت طبعی می‌باشد نیز نرمی به خرج ندهید که از آن در ذهن فاسد چنین شخصی که در قلبش خرابی و بدی است خیالی پدید می‌آید، بلکه در چنین مواردی با تکلف و اهتمام آن اندازه را تبدیل کرده سخن بگویید و طبق قانون عفت صحبت کنید، یعنی با چنین روشی که در آن تند و خشونت باشد که حافظ عفت است، و فکر نکنید که در پیش گرفتن همچو

روش بد اخلاقی و یا هم خلاف نزاکت باشد، خلاف نزاکت و بد اخلاقی آنست که از آن ادیتی برای انسان برسد و در جلوگیری از طمع فاسد آزار لازم نمی‌آید. (ترجمه معارف القرآن: ۶۲/۱۱). «فلا تخضعن بالقول» عند مخاطبة الناس ای فلا تجبن بقولكن خاضعاً لينا مثل قول المطاعم ... فالمرأة مندوبة الى الغلظة في المقالة اذا خاطبت الأجنب لقطع الإطماع. (روح البیان: ۷/۱۶۹)

تفاوت نماز زنان با مردان!

در کتاب « فقه علی المذاهب ا لاربعه » در مورد صدای زن آمده است: « آواز زن عورت نیست، زیرا زنان پیامبر صلی الله علیه وسلم با صحابه سخن گفته و صحابه احکام دین را از ایشان می شنیدند، ولی ناگفته نباید گذاشت، اگر خوف و فتنه ای در میان باشد آواز زن هم حرام است هر چند که تلاوت قرآن عظیم الشان هم باشد. محدثین در روایت اسلامی مینویسند که: روزی امیر المؤمنین عمر بن الخطاب (رض) در جماعت مسلمین زمانیکه میخواست حد مهر را تعیین کند، زنی به جواب او پرداخت و این آیت قرآنی را تلاوت نمود: « واین آردمم استبدال زوج مکان زوج و آیتیم احداهن قنطاراً فلا تاخذوا منه شیئاً »

(و اگر خواهید بدل کردن زن بجای زنی را و داده باشید یکی از ایشان را قنطار مال فروان (پس باز مگیرید از آن مال چیزی را) (سوره نساء آیت ۲۰))

حضرت عمر (رض) فرمود: زن صحیح گفت و عمر خطا کرد، حالا اگر آواز زن عورت میبود حضرت عمر (رض) اعتراض میکرد.

ولی حضرت عمر (رض) چنین اعتراضی را بعمل نیآورد و حتی حکم او را در مورد حکم خود نیز قبول داشت. پس آواز زن عورت نیست مگر آنکه در نر می و ملایمت آن کوشیده و بخواهد مردم را مفتون سازد، خداوند متعال در (سوره احزاب آیت ۳۲) میفرماید: « فلا تخضعن با لقول فیطمع الذی فی قلبه مرض » (پس ملایمت مکنید در سخن گفتن پس طمع کند کسی که در دل او مریضی است).

صفوف مردان و زنان در نماز جماعت:

اسلام جای زن را در مسجد هنگام ادای نماز جماعت به اساس هدایت پیامبر صلی الله علیه وسلم معین و مشخص نموده است، و برای زن هدایت فرموده است که: نباید از مردان در نماز مقدمتر و جلوتر ایستاده شود و یا هم در نزدیکی ایشان نماز بخواند.

سخن ما متوجه آنده از مساجد است که محل مستقلی و جداگانی برای زنان نداشته باشد. فلسفه و حکمت اینکه چرا جای و محل زنان در نماز جماعت در عقب مردان است باید گفت که: وضع احکام شرعی در دین مقدس اسلام بر اساس مصالح و مفاسد است؛ و هر حکمی دارای فلسفه، حکمت و علتی است؛ ولی بیان و کشف علت تمام جزئیات احکام، کار بسیار مشکلی برای عقل قاصر ما انسانها است.

ولی با این اختصار اکتفاء نموده و میگوییم که: روح و کمال تمام عبادات در دین مقدس اسلام به حضور قلب و توجه آن، به درگاه ذات حق تعالی می باشد، طوریکه هیچ عبادتی، بدون توجه قلبی، نه تنها مورد قبول و رحمت ذات حق تعالی واقع نمی شود بلکه از اعتبار هم ساقط است.

بر همین اساس، دستور و هدایت پیامبر صلی الله علیه وسلم غرض محافظت توجه قلبی و ایجاد واقعی خضوع و خشوع در نماز، محل و جای زنان در نماز جماعت در عقب مرد ها تعیین گردیده است.

از جانب دیگر نزدیک بودن زن و مرد در یک مکان، در حال نماز، با توجه به جذابیت زن برای مرد (حداقل بعض موارد)، محل و مضر به توجه قلبی در نماز می باشد.

تفاوت نماز زنان با مردان!

در مورد صفوف مردان و زنان در نماز جماعت در حدیثی از ابو هریره (رض) روایت است که پیامبر صلی الله علیه وسلم فرموده است: «خیر صفوف الرجال اولها، وشرها آخرها وخیر صفوف النساء آخرها وشرها اولها» (بهترین با فضیلت ترین (صفوف مردان صف اول و بدترین) کم فضیلت ترین (صفوف صف آخر است، و بهترین صفوف زنان صف آخر و بدترین صفوف آنها صف اول است) (صحیح امام مسلم ۶۶۰ - ۲۶۹ - ۴۵۸ / ۱)، (سنن ابو داود ۵۹۵ / ۳۱۸ / ۲)، (سنن ابن ماجه ۹۷۵ / ۳۱۲ / ۱) این هدایت و فرموده پیامبر اسلام: که بهترین صفوف مردان صف اول آنست» تصریح به افضل بودن صف اول برای مردان میباشد. «
بدترین صف های مردان آخر آنهاست» زیرا در آن ترك فضیلتی میباشد که صف اول دارد» آخرین صفوف زنان بهترین آنهاست» زیرا از خلط شدن با مردان دور است بر خلاف صف اول زنان که گمان خلط شدن با مردان بوده و همچنان قلب به سبب دیدن و شنیدن سخنان آنها به ایشان تعلق پیدا می کند لذا صف اول زنان بدترین صفوف آنها میباشد.
از این حدیث مبارک طوری معلوم میشود که نماز زنان بصورت صف جایز است خواه در نماز جماعت با مردان بوده یا تنها جماعت زنان باشد.
اگر مقتدی يك نفر باشد باید بطرف راست امام و شانه به شانه او ایستاده شود: اگر تعداد مقتدی ها بیشتر بودند به صف اول مردان، سپس بچه ها در اخیر زن ها ایستاده شوند.

ولی اگر مقتدی يك زن باشد، باید در پشت سر امام ایستاده شود.
در این مورد هدایت پیامبر صلی الله علیه وسلم را در حدیثی که: از انس بن مالک روایت بشکل ذیل میخوانیم: «أن رسول الله صلى الله عليه وسلم به وبأمه وأخته، قال: فإقامني عن يمينه، وأقام المرأة خلفنا» (پیامبر صلی الله علیه وسلم برای او و مادر یا خاله اش امامت کرد، او را در سمت راست خود وزن را پشت سر ما قرار داد). (صحیح امام بخاری ۷۰۰ / ۱۹۲ / ۲)، (صحیح امام مسلم ۴۶۵ / ۳۳۹ / ۱)، (سنن ابو داود ۷۷۶ / ۴ / ۳).

جماعت مستقل زنانه:

طوری که قبلاً به تفصیل بیان داشتیم که: در شرع اسلامی بر پای جماعت مستقل زنان، که امام و مقتدی ها همه زن باشند، ممانعت نداشته آنرا جایز دانسه و مکروه نمی باشد) (علم الفقه جلد دوم صفحه ۹۲).
در روایتی از حضرت ام ورقه بن نوفل آمده است:
روزی پیامبر صلی الله علیه وسلم بخاطر عیادت «ام ورقه» به منزل وی تشریف آورده بود، پیامبر صلی الله علیه وسلم برایش مؤذنی را مقرر فرمود تا در اوقات نماز برایش آذان بگوید. و ام ورقه برای اعضای خانواده خود امامت می نمود.
امامت مرد برای نماز جماعت زنان جایز است، مشروط بر اینکه در جماعت يك مرد دیگر نیز حضور داشته باشد، و یا هم در میان زنانی که نماز میخوانند، یکتن

تفاوت نماز زنان با مردان!

آنها محرمش باشد، مثلاً مادرش، خواهرش، یا خانمش در میان آنها موجود باشد. مادر صورتیکه مرد دیگری و یا یکی از محرماتش موجود نباشد، در آنصورت برای مرد، امامت برای جماعت زنان مکروه تحریمی است. اگر مقتدی یک نفر زن باشد، خواه بالغ باشد یا نابالغ، باید در عقب امام بایستد در کنار راست امام مانند مرد ایستاده نشود.

در مورد امامت زن در اسلام، همه مفسرین، فقها و شارعین شرع دین مقدس اسلام بدین باور و عقیده اند که امامت زن برای مردان بصورت مطلق جایز نمی باشد. ولی امامت زن برای زنان درست بوده و در آن هیچگونه ممانعت نمی بینند. طوریکه بی بی عائشه (رض) و بی بی ام سلمه (رض) برای زنان امامت میکردند و همراه ایشان در صف می ایستادند.

همچنان پیامبر صلی الله علیه وسلم برای ام ورقه مؤذنی تعیین نموده و امر کرده بود که برای اهل خانه خود در نماز های فرض مشروط بر اینکه زنی که امامت می کند از آنها جلو نه ایستاد بلکه در صف با ایشان بایستد، امامت کند.

آرای و نظریات فقها در مورد امامت زن:

امام ابو حنیفه (رحمة) میفرماید:

امامت زن که نماز میدهد و نماز زنان مقتدی صحیح میشود اما اینکار مکروه تحریمی میباشد.

امام مالک رحمة:

زن در نمازها چه فرضی باشد و یا هم نفلی نمیتواند برای مردن یا زنان امامت کند.

از اختلاف نظر علماء واضح میشود که امامت زن برای زنان جایز بوده اما امامت زن برای مردان جایز نمی باشد.

تبصره:

آیا امامت مرد تنها برای زنان بدون از موجودت مرد دیگر جواز دارد یا خیر؟ در جواب باید گفت: بشرط آنکه امن از فتنه در میان نباشد جایز بوده، ولی طوریکه در فوق بدان اشاره نمودیم بهتر است که امام از محارم زنان باشد. مثلاً اگر مردی زنان خانواده و اهل خانواده خود را نماز دهد جایز بوده و در آن هیچگونه ممانعت شرعی دیده نمیشود.

در حدیث مبارکه آمده است که: روزی اُبی بن کعب (رض) نزد پیامبر صلی الله علیه وسلم آمد گفت: «عملت الیله عملاً، قال: ما هو؟ قال: نسوة معی فی الدار فلن إنک تقرأ ولا تقرأ فصل بنا فصلیت ثمانیاً والوتر، فسکت النبی (علیه السلام) فرأینا سکوته رضا».

یا رسول الله من امشب عملی را انجام داده ام، آنحضرت صلی الله علیه وسلم فرمود: چیست؟ گفتم امشب زنان در خانه بمن گفتند که من برایشان قرأت و نماز جماعت را بجا آورم، پس من برایشان نماز جماعت هشت رکعتی و وتر را انجام دادم. بعد

تفاوت نماز زنان با مردان!

از شنیدن این داستان پیامبر اسلام سکوت کرد، و این سکوت را طواری وانمود ساخت که از کار من راضی بود) (ابو یعلی و طبرانی در وسط به سند حسن).

تفاوت زنان و مردان در نماز جماعت چیست؟

امام نووی رحمه الله در کتاب (المجموع 3/455) گفته است: تفاوت زنان و مردان در نماز جماعت در موارد زیر است:

اول: آن گونه که نماز جماعت برای مردان تأکید شده است برای زنان تأکید نشده است. دوم: امام جماعت زنان برای زنان در وسط صف می ایستد.

در حدیثی آمده است: «عَنْ رَيْطَةَ الْحَنْفِيَّةِ قَالَتْ أَمَّنَّا عَائِشَةَ فَقَامَتْ بَيْنَهُنَّ فِي الصَّلَاةِ الْمَكْتُوبَةِ» (سنن الدارقطنی، باب صَلَاةِ النِّسَاءِ جَمَاعَةً وَمَوْقِفِ إِمَامِهِنَّ). از ریطة حنفیة روایت است که عائشة رضی الله عنها ما را در نماز فرض امامت کرد و در میان زنان ایستاد. (امام نووی در الخلاصة فرموده: اسناد این حدیث صحیح است، إعلاء السنن، جلد ۴، ۲۴۴) و حدیث قبلی که آنحضرت فرمود: «ولا تقدمهن امرأة ولكن تقوم في وسطهن» و هنگام نماز جماعت هیچ زنی جلوی زنان دیگر نه ایستد بلکه وسط آنها در میان صف بایستد.

سوم: هرگاه يك زن خواست پشت سر مردان نماز جماعت بخواند، پشت سر مردان می ایستد، به خلاف مرد که باید در کنار مردان بایستد.

چهارم: هرگاه در نماز جماعت با مردان شرکت کردند، بهترین صف های آنان، صف های آخر است.

دلایل که در فوق بدان اشاره شده از آن بوضاحت تام حرام بودن اختلاط مردان و زنان کاملاً دانسته می شود.

اشتراک زنان در نماز جمعه:

نماز جمعه بر هر مسلمان با جماعت واجب است اما، بر برده مملوک، زن، کودک و مریض واجب نیست. «عن طارق بن شهاب، عن أبي موسى، عن النبي صلى الله عليه وسلم، قال: «الجمعة حق واجب على كل مسلم في جماعه إلا أربعه: عبد مملوك، أو امرأة، أو صبي، أو مريض» «هذا حديث صحيح على شرط الشيخين فقد اتفقا جميعا على الاحتجاج بهريم بن سفيان ولم يخرجاه» ورواه ابن عيينه، عن إبراهيم بن محمد بن المنتشر «ولم يذكر أبا موسى في إسناده، وطارق بن شهاب ممن يعد في الصحابة» (المستدرک علی الصحیحین للحاکم، تعلیق الحافظ الذهبی فی التلخیص: صحیح) از طارق بن شهاب از ابی موسی از پیغمبر صلی الله علیه وسلم روایت است که فرمود: جمعه بر هر مسلمان حق و واجب است که آنرا با جماعت ادا کند مگر بر چهار گروه:

1- برده مملوک

2- زن

3- کودک

4- مریض. (حافظ ذهبی این حدیث را صحیح قرار داده است).

تفاوت نماز زنان با مردان!

خواننده محترم!

همانطوریکه در شرع اسلامی برای مردان حکم واجبی است که در نماز جماعت و نماز جمعه اشتراک نمایند، هکذا برای زنان جایز است که به مساجد بروند و در نماز جماعت و جمعه شرکت کنند به شرطی که از چیزهایی که شهوت برانگیز است و موجب فتنه می‌شود از جمله آرایش و بوی خوش، بپرهیزند.

از ابن عمر روایت است که پیامبر صلی الله علیه وسلم فرمود: « لا تمنعوا نساءکم المسجد و بیوتهن خیر لهن » «زنانتان را از رفتن به مساجد منع نکنید ولی خانه‌هایشان برای آنان بهتر است». ابوداود

از ابوهریره روایت است که پیامبر صلی الله علیه وسلم فرمود: « ایما امرأة أصابت بخورا فلا تشهدن معنا العشاء الآخرة » «هرزنی که خوشبویی استعمال کند، نباید با ما در نماز (جماعت) عشا حاضر شود». مسلم

از ابوهریره روایت است که پیامبر صلی الله علیه وسلم فرمود: « لا تمنعوا إماء الله مساجد الله، لکن و لیخرجن و هن تفلات » «زنان را از رفتن به مساجد منع نکنید لیکن آنان، بدون استعمال بوی خوش بیرون شوند». ابوداود

اما با این وجود خانه‌هایشان برای آنان بهتر است و این باعث فضیلت بیشتر است: اگرچه به زن اجازه رفتن به مسجد داده شده است ولی اگر نمازش را در خانه بخواند بهتر است، طوریکه فوقاً در حدیثی از ام حمید ساعدیه موضوع به تفصیل بیان شد که پیامبر صلی الله علیه وسلم برایش گفت: «میدانستم که تو دوست داری با من نماز بخوانی، اما نمازت در اتاقت بهتر از نمازت در حجرهات است و نمازت در حجرهات بهتر از نمازت در خانهات است و نمازت در خانهات بهتر از نمازت در مسجد قومت است و نمازت در مسجد قومت بهتر از نمازت در مسجد من است». (ابن خزیمه).

یادداشت:

برخی علماء استدلال می‌آورند که زنان باید بخاطر خطبه و موعظه های علمی خطباء باید در نماز روز جمعه اشتراک نمایند.

در مورد باید گفت: اگر زنان در روز جمعه به قصد شنیدن موعظه به مسجد که جایگاه مخصوصی در آن برای زنان در نظر گرفته شود بطوری که راه رفتن و آمدن آنان کلا از راه مردان جداگانه باشد و زنان حجاب کامل را رعایت نمایند، در چنین صورتی با توجه به فوائد بی شمار تعلیمی و تربیتی رفتن زنان به مساجد در روز جمعه جایز بوده و در شرع اسلامی کدام ممانعتی در مورد نمی‌بیند. ولی بسیاری از علماء تاکید بر افضلیت نماز زنان در خانه دارند.

در تفسیر روح المعانی تحت آیه «وقرن فی بیوتکن» چنین می‌نویسد: « فعلم ان المراد بالاستقرار الذی یحصل به وقارهن و امتیازهن علی سائر الانساء بان یلازمن البیوت فی اغلب اوقاتهن و لا یکن خراجات و لاجات طوافات فی الطرق و الاسواق و بیوت الناس و هذا لا ینا فی خروجهن للحج او لما فیہ مصلحة دینیة مع التستر و عدم الابتذال» (تفسیر روح المعانی 11/9)

علامه ابن کثیر در تفسیر معروفش می‌فرماید: «الزمن بیوتکن فلا تخرجن لغير حاجة و

تفاوت نماز زنان با مردان!

من الحوائج الشرعية الصلوة في المسجد بشرطه كما قال رسول الله (ص) لا تمنعوا اماء الله مساجد الله و ليخرجن و هن ثقلات» (جلد سوم صفحه 464).

اشتراک زنان در نماز عید

در مورد اینکه زنان میتوانند در نماز عید اشتراک نمایند یا خیر؟ بهتر در این مورد به نظریه شیخ ابن تیمیه که در (مجموع الفتاوی 6/ 458 و 459) تذکر رفته است مراجعه نمایم:

شیخ ابن تیمیه میفرماید: این خبر به زنان مؤمن رسیده است که نمازشان در منازلشان بهتر است از شرکت کردن در نماز جمعه و جماعت جز نماز عید زیرا در مورد نماز عید به آنان دستور شرکت داده شده است. خداوند داناتر است شاید علت شرکت موارد زیر باشد:

اول:

از آنجایی که عید در يك سال فقط دو تاست؛ برخلاف جمعه و جماعت که همیشه است، مورد قبول قرار گرفته است.

دوم:

برخلاف جمعه و جماعت، حضور در عید و نماز عید هیچ عوضی ندارد در صورتی که نماز زن در منزلش جایگزین نماز جمعه و جماعت است.

سوم:

مراسم عید در واقع رفتن به صحرا برای ذکر الله است. این مراسم تا حدی شبیه به مراسم حج است. به همین خاطر مراسم عید اکبر در موسم حج برابر با رفتن حجاج است.

فقهای شافعیه بیرون رفتن زنان را برای شرکت در مراسم عید مقید به کسانی کرده‌اند که به زر و زیور و شکل و هیأت خاصی بیرون نیامده باشند مانند زنان امرا و تاجران. امام نووی در کتاب (المجموع 5/13) گفته است: امام شافعی و دیگر اصحاب وی رحمه‌الله گفته‌اند: حضور در نماز عید برای آن زنانی مستحب است که از زنان امراء و تاجران نیستند که دارای شکل و هیأت فریبنده باشند، شرکت برای چنین دختران و زنان کراحت دارد. در ادامه مطلب گفته است: هرگاه چنین زنان و دخترانی خواستند در مراسم شرکت نمایند، بهتر است با لباس‌های معمولی و بدون زر و زیور باشند و از پوشیدن لباسهای پر زرق و برق دوری کنند؛ همچنین مستحب است خودشان را با آب پاك نمایند، استعمال عطر برایشان کراحت دارد، این دستورات همه برای آن زنانی است که مسن بوده و کسی به سوی آنان توجه و طمع ندارد. ولی آن دختران جوانی که زیبا هستند و توجه دیگران بدان‌ها جلب می‌شود، چون خوف فتنه در شرکت آنها وجود دارد پس شرکت آنها در مراسم عید کراحت دارد. اگر گفته شد که این سخن مخالف با حدیث مذکور ام عطیه است.

ما در جواب می‌گوییم: در صحیح بخاری و مسلم از عایشه رضی الله عنها روایت شده است که: «اگر رسول الله صلی الله علیه وسلم آنچه را که زنان این دوره انجام می‌دهند، می‌دید به طور حتمی آنان را منع می‌نمود همانگونه که زنان بنی اسرائیل منع شدند».

تفاوت نماز زنان با مردان!

بدون شك در این عصر برخلاف عصر اول فتنه‌ها و اسباب شر بسیار یاد شده است. بنده می‌گویم: در عصر و زمانه ما از همه بیشتر شده است. امام ابن جوزی در کتاب (احکام النساء) صفحه 38 گفته است: ما گفتیم که بیرون رفتن زنان (برای شرکت در عید) جایز است ولی اگر ترس از فتنه و فساد باشد عدم خروج آنان از بیرون رفتنشان بهتر است. زیرا زنان عصر اول اسلامی خیلی خیلی بهتر از زنان این عصر و زمانه تربیت یافته بودند و همچنین مردان آن عصر از مردان این عصر به مراتب بهتر بودند. یعنی آنان با ورع و تقوا بودند. از این مطالب مشخص شد، که رفتن زنان بیرون و حضور در مراسم عید به شرط ملتزم بودن و به قصد شرکت در جمع مسلمانان و به نیت تقرب به خدا و اجابت دعوت مسلمانان و اظهار شعار اسلام جایز است و هدف از شرکت در این مراسمها خود نشان دادن و فتنه بازی و فساد انگیزی نیست، بنابراین به این امر واقف باش.

نماز تراویح و اشتراک زنان در آن؟

در این هیچ جای شک نیست که: در شرع اسلامی خواندن نماز تراویح در ماه مبارک رمضان برای زن و مرد، یکسان است بدین معنا هر دومی توانند نماز تراویح را، هم در منزل بخوانند و هم در مسجد با جماعت بجاء آرند.

در حدیث متبرکه آمده است: « مَنْ قَامَ رَمَضَانَ إِيمَانًا وَ إِحْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ » (کسی که شبهای ماه رمضان را از روی ایمان و اخلاص به نماز بگذارد، گناهان گذشته اش همه آمرزیده می شود).

کسی که نماز تراویح را با خشوع و آرامش، و از روی ایمان و اخلاص بخواند، و نماز صبح را نیز در وقت خودش ادا نماید، انگار شبهای ماه رمضان را به نماز و عبادت گذرانیده است، و اجر و ثواب قائلین (شب زنده داران) را دارا می باشد. این حکم شامل تمامی مردان و زنان می شود؛ جز اینکه نماز خواندن زنان در منزل بهتر از نماز خواندن آنان در مسجد است.

مگر اینکه رفتن آنان به مسجد علاوه بر ادای نماز، فواید دیگری از جمله شنیدن موعظه، یا یادگیری علم و دانش و دین یا شنیدن قرآن از قاری خاشع و با اخلاص، و ... داشته باشد، که در این صورت، رفتن آنان به مسجد بهتر و سزاوار تر است. بخصوص در این عصر حاضر که بیشتر مردان به زنان مسائل دینی را آموزش نمی دهند، و اگر در بعضی موارد بخواهند آنان را آموزش دهند، توانایی لازم را برای تفهیم مسائل دینی و موعظه آنان را در خود سراغ ندارند، و چون برای وعظ نصایح دینی جز مسجد مکان دیگری باقی نمانده بنابر این، شایسته است، اجازه داده شود که از این فرصت استفاده نمایند، و میان آنان و خانه خدا حائل و مانعی ایجاد نشود؛ بخصوص بسیاری از زنان مسلمان هر گاه در خانه هایشان بمانند، شوق و رغبتی برای خواندن نماز تراویح، بصورت تنهایی، نشان نمی دهند برخلاف زمانی که حاضر به جماعت و در مسجد باشند.

البته، خارج شدن زن از خانه، حتی اگر به سوی مسجد هم باشد باید با اجازه شوهرش باشد؛ زیرا که مرد سرپرست خانه و مسئول خانواده می باشد، و تا زمانی که دستور به

تفاوت نماز زنان با مردان!

ترک واجبی یا ارتکاب معصیتی نداده باشد، فرمان برداری از او واجب است، در غیر این صورت دستورات او نه شنیدنی است و نه شایسته فرمان برداری.

زنی که به رفتن مسجد رغبت و تمایل داشته باشد، شوهرش نمی تواند مانع او بشود مگر به خاطر یک مانع و عذر معتبر شرعی.

مسلم روایت می کند که پیامبر صلی الله علیه و سلم می فرماید: « لا تَمْنَعُوا إِمَاءَ اللَّهِ مَسَاجِدَ اللَّهِ » (زنان را از رفتن به مساجد خدا منع نکنید.) مانع معتبر شرعی عبارت است از این که، به عنوان مثال شوهر مریض باشد و نیاز به مراقبت و پرستاری داشته باشد یا اینکه زن دارای کودکانی خرد سال باشد که تنها گذاشتن آنان در خانه مشکلات و خطراتی برای آنان به وجود آورد، و کسی نباشد که از آنان مراقبت نماید، و مانند این از موانع و عذر های معقول و قابل قبول دیگری. از سوی دیگر، اگر کودکان در مسجد داد و فریاد کنند، و موجب اختلال و مزاحمت برای نماز گزاران می شوند در آن صورت باید زنان از آوردن کودکان به مسجد اجتناب ورزند زیرا، اگر این کار در نماز های واجب روزانه به خاطر کوتاهی مدت زمان آنها جایز و روا باشد، در نماز تراویح به دلیل طولانی بودن زمان ادای آنها و بی صبری کودکان در طول نماز که گاه ساعتها طول می کشد از این کار ممانعت به عمل آمده است.

اما مسئله سخن گفتن زنان در مسجد همانند سخن گفتن مردان است. و جایز نیست در مسجد در مواقع غیر ضروری صدا خویش را بخصوص در باره امور دنیوی بلند گردد؛ زیرا، مساجد برای این کار بنا نشده اند، بلکه برای عبادت یا تعلیم و تعلم بنا شده اند. بنابراین، لازم است که زنان مسلمان و متدین در خانه خدا سکوت را رعایت کنند، مبدا باعث مزاحمت برای نماز گزاران یا بهم خوردن نظم درس و بحث علمی گردد. و هر گاه زنی ناچار به سخن گفتن شد، باید با صدای آهسته و آرام به اندازه ضرورت سخن بگوید، در سخن گفتن و لباس پوشیدن و راه رفتن، نباید هیچ گاه وقار و متانت خود را از دست بدهد.

زنان در عصر پیامبر صلی الله علیه و سلم و یاران شان با بسیار تمکین و آرامش به مساجد میرفتند.

یادداشت:

طوری که قبلاً یاد آور شدیم اگر در ماه مبارک رمضان، زنان بتوانند از دروس و موعظه های دینی و اخلاقی علماء در مساجد بهر مند گردند؛ بهتر است که به مسجد بروند؛ در غیر آن نظر تعداد کثیری از علماء است که، نماز خواندنشان در منزل بهتر است، ولی اگر زن مشتاق و علاقمند بود که در نماز جماعت در مسجد به همراه شوهر و یا محرم خویش اشتراک نماید، نباید شوهرش مانع او گردد. البته رفتن زن به مساجد مشروط است به در لباس پوشیدن، راه رفتن و رعایت حجاب و آداب و احکام اسلامی را کاملاً مراعات نماید، و با آرایش جذاب و با ناز و کرشمه بیرون نرود، به طوری که انگار خود را به نمایش گذاشته است؛ بلکه باید رفت و آمد زن به مساجد، بی پیرایه و خالصانه و قربه الی الله باشد، و خود نمایی و تکبر و فخر فروشی در او مشاهده نگردد؛ و اینها مواردی است که شایسته است یک زن مسلمان نسبت به

تفاوت نماز زنان با مردان!

رعایت آنها اهتمام ورزد.

خواندن نماز زن در حضور نامحرم:

در قدم اول زن مسلمان باید تمام سعی و تلاش خویش را بخرچ دهد ، تا نماز خویش را در محل که دور از چشم نامحرم باشد ادا نماید ، ولی بادر نظر داشت همه این تلاش ها نتوانست چنین مکانی را برای اجرای نماز برایش میسر گردد ، او می تواند برای آنکه نمازش فوت نشود، با رعایت کامل حجاب نمازش را بخواند. که در اینگونه مواقع علماء فرموده اند بر زن لازمست که دست و صورتش را نیز بپوشاند و گفته اند که در غیاب نامحرم تمام بدنش را بپوشاند بجز صورت و دستها؛ چون همه بدن زن عورت است. با رعایت این موارد نمازش ان شاءالله صحیح است.

بحث اختتامیه در مورد حضور زنان در مسجد:

در این هیچ جای شک نیست که دین مقدس اسلام بر حضور زنان در مسجد و استفاده از مقام مسجد ممانعت نداشته ، ولی با تمام توان کوشش میکند تا اختلاط زن و مرد و حفظ حجاب و عفت زنان مورد مخاطره قرار نگیرد .

نباید فراموش کرد که رسالت پیامبر صلی الله علیه وسلم برای همه بشریت شامل مرد و زن است : طوریکه میفرماید : «انی بعثت لاتمم مکارم الاخلاق».

حضور زنان در معابد در ادیان ابراهیمی ممنوع نبوده بلکه در ادیان قبل از اسلام

حضور زنان در معابد امری مشروع و عادی بشمار میرفت . طوریکه داستان

حضور همسر عمران در سوره (آل عمران ، آیه : 37-41) بتفصیل بیان گردیده است .

«أدْ قَالَتْ امْرَأَتِ عِمْرَانَ رَبِّ إِنِّي نَدَرْتُ لَكَ مَا فِي بَطْنِي مُحَرَّرًا فَتَقَبَّلْ مِنِّي إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ(35) فَلَمَّا وَضَعَتْهَا قَالَتْ رَبِّ إِنِّي وَضَعْتُهَا أُنْثَىٰ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا وَضَعْتَ وَ أَيْسَ الذَّكَرُ كَالْأُنثَىٰ إِنِّي سَمَّيْتُهَا مَرْيَمَ وَ إِنِّي أُعِيدُهَا بِكَ وَ ذَرِّيَّتَهَا مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ(36) فَتَقَبَّلَهَا رَبُّهَا بِقَبُولٍ حَسَنٍ وَ أَنْبَتَهَا نَبَاتًا حَسَنًا وَ كَفَّلَهَا زَكَرِيَّا كُلَّمَا دَخَلَ عَلَيْهَا زَكَرِيَّا الْمِحْرَابَ وَجَدَ عِنْدَهَا رِزْقًا قَالَ يَمْرُؤُا أَنَّىٰ لَكَ هَذَا قَالَتْ هُوَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يَرْزُقُ مَنْ يَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ(37)

هُنَالِكَ دَعَا زَكَرِيَّا رَبَّهُ قَالَ رَبِّ هَبْ لِي مِنْ لَدُنْكَ ذُرِّيَّةً طَيِّبَةً إِنَّكَ سَمِيعُ الدُّعَاءِ(38) فَنَادَتْهُ

الْمَلَكَةُ وَ هُوَ قَائِمٌ يَصَلِّي فِي الْمِحْرَابِ أَنَّ اللَّهَ يُبَشِّرُكَ بِيحْيَىٰ مُصَدِّقًا بِكَلِمَةٍ مِنَ اللَّهِ وَ سَيِّدًا وَ

حَصُورًا وَ نَبِيًّا مِنَ الصَّالِحِينَ(39) قَالَ رَبِّ إِنِّي يَكُونُ لِي عُلْمٌ وَ قَدْ بَلَغَنِي الْكِبَرُ وَ امْرَأَتِي

عَاقِرٌ قَالَ كَذَلِكَ اللَّهُ يَفْعَلُ مَا يَشَاءُ(40) قَالَ رَبِّ اجْعَلْ لِي آيَةً قَالَ آيَتُكَ أَلَّا تُكَلِّمَ النَّاسَ ثَلَاثَةَ

أَيَّامٍ إِلَّا رَمْزًا وَ اذْكَرُ رَبِّكَ كَثِيرًا وَ سَبِّحْ بِالْعَشِيِّ وَ الْإِبْكَرِ(41)» (بیاد آر زمانی را که

همسر عمران گفت پروردگارا من نذر کرده‌ام که آنچه در رحم دارم محرر یعنی خالص

خدمتکار تو باشد از من قبول کن که تو ، بلی تنها توئی که شنوای دانائی (35) همین

که وضع حمل کرد گفت پروردگارا من او را دختر زاییدم (و خدا از خود او بهتر

می‌دانست که چه زاییده) و معلوم است که برای خدمتگذاری معبد تو پسر چون دختر

نیست و من او را مریم نام نهادم و من او و نسل او را از شیطان رجیم به تو پناه دادم

(36) .

پروردگارش دختر را قبول کرد آنهم به بهترین قبول و او را پرورش داد آنهم بهترین

تفاوت نماز زنان با مردان!

پرورش و زکریا را کفیل او کرد که هر وقت در محراب او بر او وارد می‌شد رزقی مخصوص نزد او می‌دید می‌پرسید: ای مریم این رزق کدائی از ناحیه چه کسی برایت آورده‌اند؟ می‌گفت این رزق از ناحیه خدا است آری خدا به هر کس که بخواهد بی‌حساب رزق می‌دهد (37).

اینجا بود که طمع زکریا و ادارش کرد و دست به دعا برداشته پیروردگار خود گفت پیروردگار مرا از ناحیه خود فرزندی و نسلی پاك ببخش که تو شنوای دعائی (38). ملائکه (که گوئی از راهی دور سخن می‌گفتند) خطابش کردند و در حالی که او در محراب نماز می‌خواند گفتند خدای تعالی تو را به یحیی مژده می‌دهد فرزندی که تصدیق کننده کلمه‌ای از خدا است (یعنی عیسی) و سیدی است که زن نمی‌گیرد، و پیامبری است از صالحان (39).

زکریا گفت چگونه مرا فرزندی خواهد شد با اینکه عمرم به نهایت رسیده و همچنین عمر همسرم علاوه بر اینکه او در جوانی هم نازا بود فرمود: این چنین خدا هر چه خواهد می‌کند (40).

عرضه داشت پیروردگار برایم علامتی قرار ده فرمود علامت فرزندان شدن این است که سه روز با مردم سخن نتوانی گفت مگر باشاره پیروردگارت را بسیار یادآور و صبح و شام به تسبیح پرداز (41). «رب انی نذرت لك ما فی بطنی محررا» (مادر حضرت مریم نذر کرده بود تا فرزند خود را خادم معبد کند).

او بعد از اینکه طفلش به دنیا آمد به پیشگاه الله عرض داشت «رب انی وضعنها انثی» خداوند به او فرمود: «ان الله اصطفاك و طهرک و اصطفاك علی نساء العالمین» در روایت آمده‌است محرابی اختصاصی برای حضرت مریم در معبد ساخته شد «بنی لها محرابا فی المسجد» خداوند به حضرت مریم دستور داد همراه مردان به عبادت پیروردگار پردازد: «یا مریم اقتنی لربك واسجدی وارکعی مع الراكعین» حضرت مریم در محراب به عبادت خداوند می‌پرداخت: «کلما دخل علیها زکریا المحراب وجد عندها رزقا» حضرت مریم هنگام وضع حمل از معبد خارج شد: «فأجاءها المخاض الی جزع النخلة».

حضور زنان در معابد بعد از ظهور اسلام:

پس از ظهور اسلام، زنان جایگاه ممتازی در جامعه پیدا کردند. اسلام بسیاری از آداب، رسوم و باورهای غلط درباره‌ی زنان را رد و ابطال نمود.

- پیامبر اسلام صلی الله علیه وسلم در مسجد با زنان بیعت می‌گرفت. آن حضرت نماز صبح را زودتر می‌خواندند، تا زنان در تاریکی به خانه‌های خویش برگردند.
- نباید فراموش کرد که زنان هنگام تغییر قبله در مسجد ذوقبلتین حضور داشتند.
- در زمان پیامبر اسلام صلی الله علیه وسلم یکی از دروازهای مسجدالنبی مخصوص رفت و آمد زنان اختصاص یافت (باب النساء) این امر بیانگر آنست که تعداد کثیری از زنان رغبت داشتند تا با پیامبر صلی الله علیه وسلم مشترک در مسجد نبوی نماز بخوانند.

- مؤرخین مینویسند که زنان شب‌ها با آوردن سنگ، در اعمار اولین مسجد در شهر

تفاوت نماز زنان با مردان!

- مدینه (مسجد النبوی) سهم گرفتند.
- آیه شریفه « و لا تبشروهن و انتم عاکفون فی المساجد » (سوره بقره آیه 187) دلیل جواز اعتکاف زنان در مسجد است.
- پیامبر اسلام صلی الله علیه وسلم پس از اطلاع از به خاک سپرده شدن زن خادم مسجد نبوی، کنار قبر وی رفتند و در آنجا نماز خواندند.
- زنان برای حل مشکلات خود، در داخل مسجد بحضور پیامبر اسلام تشریف می بردند ، و مشکلات خویش را با پیامبر خویش در میان می گذاشتند .
- رسول الله صلی الله علیه وسلم پس از شنیدن صدای گریه اطفال ، نماز جماعت را به سرعت پایان بخشید.
- در غزوات که در صدر اسلام بوقوع پیوست ، مجروحان جنگی در مسجد توسط زنی بنام رفیده مداوا می شدند. (انه کانت توجد بالمسجد خیمه لامرئہ یقال لها رفیده و کانت توادی الجرحی) (البدایه و النهایه ، جلد 4 ، صفحه 121).
- هنگامی که زنان برای ملاقات با پیامبر صلی الله علیه وسلم وقت خصوصی خواستند ، آنحضرت صلی الله علیه وسلم با درخواست آنان موافقت کرد. « لقد غلبنا علیک الرجال فاجعل لنا یوماً و قد فعل رسول الله ذلك » (فتح الباری ، جلد 1 ، صفحه 195).
- این وده ها مثالی در این باب وجود دارد که دین مقدس اسلام بحضور زنان در مساجد ممانعت وضع نه نموده است ، بلکه هدف دین مقدس اسلام حفظ عفت و مصون بودن آنان میباشد.

پایان

فهرست موضوعات و مطالب

شماره	موضوع
	- مقدمه
	- فرق های بیرونی
	- اول : آذان و اقامه
	- دوم : عورت
	- سوم : رکوع و سجده
	- چهارم : امامت زنان

تفاوت نماز زنان با مردان!

	- پنجم : اشتراک در نماز جماعت در مساجد		
	- ششم : فتحه و یا رفع اشتباه امام		
	- فرق های داخلی		
	- نشستن در سجده		
	- جواب علماء به فرق های داخلی در نماز		
	- حضور زن در نماز جماعت		
	- نظریات فقها در نماز جماعت زنان در مسجد		
	- صدای زن عورت نیست		
	- صفوف مردان و زنان در نماز جماعت		
	- جماعت مستقل زنانه		
	- آرای و نظریات فقها در مورد امامت زن		
	- تفاوت زنان و مردان در نماز جماعت چیست؟		
	- اشتراک زنان در نماز جمعه		
	- اشتراک زنان در نماز عید		
	- نماز تراویح و اشتراک زنان در آن؟		
	- خواندن نماز زن در حضور نامحرم		
	- بحث اختتامیه در مورد حضور زنان در مسجد		
	- حضور زنان در معابد بعد از ظهور اسلام		

تفاوت نماز زنان با مردان !

تتبع، نگارش و نوشته از:

امین الدین « سعیدی - سعید افغانی »
 وداکتر صلاح الدین « سعیدی - سعید افغانی »
 ادرس ارتباطی :

saidafghani@hotmail.com

در باره رساله

تفاوت نماز زنان با مردان

اکثریت مطلق علماء، فقها، ومفسران بدین عقیده اند که: اصل در این است که احکام نماز در شرع برای زن و مرد یکسان وضع گردیده است، و در اساس ومبداء هیچگونه تفاوت و فرقی بین نماز زن و مرد وجود ندارد مگر اینکه دلیلی بر تفاوت آن در شرع وجود داشته باشد. بنابراین چون هیچ دلیلی در شرع دین مقدس اسلام، دیده نمیشود که در بین نماز مرد و زن تفاوت گذاشته باشد. لذا تمامی احکام، ارکان، واجبات و سنن نماز بطور کل در شرع اسلامی برای زنان مسلمان و مردان مسلمان یکسان وضع گردیده است.

در سنت صحیح نبوی، هیچگونه استثنایی در این مورد برای زنان دیده نمیشود، بلکه این فرموده ودستور العمل پیامبر صلی الله علیه و سلم شامل زنان ومردان هر دو میباشد، که میفرماید: «صلوا كما رأیتمونی أصلی» (نماز بخوانید همانطور که دیدید من نماز خواندم) شامل حال زنان نیز میباشد.